

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย อำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย อำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จาก 12 หมู่ชน จำนวน 6,270 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอพัคฆภูมิพิสัย, 2554 : ไม่มีเลขหน้า)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชาชนผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลพัคฆภูมิพิสัย อำเภอพัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 12 หมู่ชน จำนวน 6,270 คน โดยวิธีการหากลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรยามานะ (Yamanee, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

โดย n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
N แทน จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
e² แทน ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่า

เท่ากับ .05 แทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{6,270}{1+(6,270 \times .005^2)}$$

$$= 376.12$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณตามสูตรของยามานะคำนวณได้ 376.12 คน เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 377 คน

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบระบบ (Systematic sampling) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ได้รับการแบ่งตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในชุมชน สถานภาพการสมรส และกิจกรรมที่เข้าร่วม มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 377 คน หลังจากที่ได้ขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้การสุ่มอย่างเป็นระบบ จากประชากรในเขตเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่เรียงลำดับชุมชนไว้แล้วทั้ง 12 ชุมชน ตามลำดับชุมชน ซึ่งตัวอย่างแรกที่ใช้สุ่มคือคนที่ 9 และต่อจากนั้นจะเลือกหน่วยตัวอย่างไปทุกๆ 9 คน ไปเรื่อยๆ จะครบทั้งครบ 12 ชุมชน จนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 377 คน

ตารางที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวน (คน)	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ชุมชนปะหลาน 1	951	57
2	ชุมชนปะหลาน 2	283	17
3	ชุมชนปะหลาน 3	540	32
4	ชุมชนปะหลาน 4	1,392	84
5	ชุมชนเมืองเจ็ย	511	31
6	ชุมชนโนนสูง	248	15
7	ชุมชนเมืองเก่า	320	19
8	ชุมชนโนนเขวาคำ	776	47
9	ชุมชนสระสี่เหลี่ยม	413	25

ลำดับที่	ชื่อชุมชน	จำนวน	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
10	ชุมชนหนองไผ่	213	13
11	ชุมชนโนนม่วง	371	22
12	ชุมชนสนามชัย	252	15
รวม		6,270	377

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วน 5 ระดับ โดยมีลักษณะ และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส ตำแหน่งในชุมชน และลักษณะของกิจกรรมที่เข้าร่วม

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน 2) ขั้นการนำไปสู่การปฏิบัติ 3) ขั้นการติดตามประเมินผล โดยใช้วิธี แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert type) มี 5 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมทุกครั้ง เกือบทุกครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะ

2. การสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จากเอกสารการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 72)

2.3 สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นและผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อมั่นด้านเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษา และความถูกต้องทางสถิติ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item-objective congruence) เลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป โดยกำหนดค่าให้ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	+1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ	0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	-1

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

2.4.1 นายจิระศักดิ์ จันทรวินาศ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) ตำแหน่ง ปลัดเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางสาวมูจลินทร์ ลักษณะวงษ์ วุฒิการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่ง อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นางสาววรรณี แสนคำภา ตำแหน่งครู คศ.3 โรงเรียนบ้านหนองกุ้งวันดี ประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 วุฒิการศึกษา กศ.ม. (วัดผลการศึกษา) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล

2.5 ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ได้ผลระหว่าง 0.66-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลอง (Try - out) กับประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.6 นำแบบสอบถามมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยุหะภูมิพิสัย อำเภอพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2.7 นำค่าที่ได้จากการสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-total correlation) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .892 แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้วิจัยทำการอธิบายทำความเข้าใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ช่วยในการวิจัย จำนวน 2 คน
3. นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
4. ใช้วิธีดำเนินการไปพบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในแต่ละชุมชนในเขตเทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อประสานการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ

2. นำแบบสอบถามลงรหัสตามหลักการลงรหัส

3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 :

102)

การมีส่วนร่วมเป็นประจำ (ทุกครั้ง)	ให้ 5 คะแนน
การมีส่วนร่วมบ่อยๆ ครั้ง (เกือบทุกครั้ง)	ให้ 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
การมีส่วนร่วมนานๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่มีส่วนร่วมเลย	ให้ 1 คะแนน

4. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพยัคฆภูมิพิสัย

อำเภอพัตคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้ว นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมจากแบบสอบถามนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ลงในรหัส (Coding form) หลังจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการรวบรวมประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อ กับรวมทุกด้าน (Item-total correction) เพื่อหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงสุด และกลุ่มคะแนนต่ำ ที่มีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือของแบบสอบถามเป็นรายด้านหรือทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาลตำบลพัตคณภูมิพิสัย อำเภอพัตคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple linear regression analysis) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% โดยกำหนดรหัสตัวแปรสำหรับการวิเคราะห์โดยตัวแปรประเภทกลุ่ม Nominal scale และอันดับ Ordinal scale ให้เป็น

ตัวแปรหุ่น (Dummy) ซึ่งทำการสมมติตัวแปรหุ่น (Dummy) เป็น 0 และ 1 และทำการกำหนดรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป ดังแสดงตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4 การกำหนดตัวแปร Norminal/Ordinal scale เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) และรหัสตัวแปร

ประเภทของตัวแปร Nominal/Ordinal scale	ค่าเฉลี่ยการ มีส่วนร่วม	ตัวแปรหุ่น (Dummy)	รหัสตัวแปร
1. เพศ ชาย หญิง	$\mu=2.842$ $\mu=2.719$	0=ชาย 1=หญิง	X_1
2. อาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา	$\mu=2.955$ $\mu=2.750$ $\mu=2.983$ $\mu=2.521$	0=อื่นๆ 1=รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ 1=ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 1=เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป	X_2
3. รายได้ 1-5,000 บาท 5,001-10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001 บาทขึ้นไป	$\mu=2.646$ $\mu=2.919$ $\mu=2.932$ $\mu=2.750$	0=อื่นๆ 1=5,001-10,000 บาท 1=10,001-15,000 บาท 1=15,000 บาทขึ้นไป	X_3
4. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรีขึ้นไป	$\mu=2.769$ $\mu=2.718$ $\mu=2.827$ $\mu=2.685$	0=อื่นๆ 1=มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า 1=อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	X_4
5. สถานภาพการสมรส โสด สมรส หย่าร้าง	$\mu=2.646$ $\mu=2.792$ $\mu=2.323$	0=อื่นๆ 1=โสด 1=สมรส	X_5

ประเภทของตัวแปร Nominal/Ordinal scale	ค่าเฉลี่ยการ มีส่วนร่วม	ตัวแปรหุ่น (Dummy)	รหัสตัวแปร
6. ตำแหน่งในชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อสม./อป.พร. กรรมการชุมชน อื่นๆ	$\mu=3.086$ $\mu=3.207$ $\mu=2.700$ $\mu=2.842$ $\mu=2.759$	0 = อื่นๆ 1 = อสม./อป.พร. 1 = กรรมการชุมชน	X_6
7. ลักษณะของกิจกรรมที่ร่วม ประชาคมชุมชน เทศบาลเคลื่อนที่ กิจกรรมอื่น	$\mu=2.830$ $\mu=2.646$ $\mu=2.241$	0 = กิจกรรมอื่นๆ 1 = ประชาคมชุมชน 1 = เทศบาลเคลื่อนที่	X_7

2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสรุปประเด็น
แล้วแจกแจงความถี่ และนำมาเสนอด้วยการพรรณนาโวหาร